

Niketan en organisatorische integriteit

1. INTRODUKTIE

"Een organisatie is integer als zij handelt in overeenstemming met gerechtigheid. Dit operationaliseert zich als het recht doet aan de personen en organisaties met wie en voor wie de organisatie werkt." [www.partos.nl]

Integriteit heeft te maken met het gedrag dat wij vertonen in de context waarin wij werken – altijd en overal. Integriteit is vaak contextueel bepaald. Wat goed of fout is wordt niet door iedereen op dezelfde manier geïnterpreteerd. Het is daarom goed om er over te praten, te luisteren naar elkaar en te overleggen, en niet alleen als er iets gebeurd is wat dat noodzakelijk maakt.

Elke organisatie – ook een kleine organisatie als Niketan - loopt integriteits risico's en de veranderende wereld vraagt ook om aanpassingen, echter, zonder Niketan's kernwaarden en overtuigingen te verliezen of in gevaar te brengen.

Niketan heeft integriteit hoog in het vaandel staan. De organisatie en haar medewerkers durven open en eerlijk te zijn, ook als dingen niet goed gaan en willen zo nodig kunnen uitleggen wat er gedaan is om integriteitsproblemen aan te pakken en ze in de toekomst te voorkomen. Om integer handelen binnen Niketan te optimaliseren is deze integriteits verklaring ontwikkeld, ook als een onderdeel van toekomstige CBF toetsingen.

Om de organisatie te helpen integer te blijven handelen, heeft Niketan de volgende documenten ontwikkeld (of onderschrijft bestaande codes / verklaringen):

- 1.1 Een gedragscode,
- 1.2 Een "Child Protection/Safeguarding" beleidsdocument¹, en
- 1.3 De Niketan kernwaarden²

2. PREVENTIE

Om schendingen van Niketan's integriteit te voorkomen, heeft Niketan een algemene gedragscode ontwikkeld en onderschrijft de organisatie de "Child Safeguarding Policy" van de partner organisatie in Bangladesh: DRRA.

Beide documenten zijn gebaseerd op Niketan's kernwaarden: respectvol en begrip; open en eerlijk; inclusief en kind centraal; (duurzame) vernieuwing en realistisch; persoonlijk en wederzijds vertrouwen; kwaliteit i.p.v. kwantiteit. Deze kernwaarden zijn de richtlijnen voor ons gedrag. Ze staan ook niet los van elkaar, maar zijn onderling verbonden. Op deze wijze tracht Niketan grensoverschrijdend gedrag te voorkomen, met speciale aandacht voor de doelgroep van de organisatie: kinderen en jongeren met een beperking en hun families.

Niketan heeft de gedragscode ontwikkeld in samenspraak met het hele bestuur. De gedragscode en de "Child Safeguarding Policy" worden iedere 6 maanden

¹ Disabled Rehabilitation & Research Association (DRRA): www.drra-bd.org or info@drra-bd.org

² Zie: <https://www.niketan.nl/missie/>

besproken op de bestuursvergadering en indien nodig aangepast. Ook met bezoekers aan Niketan en aan haar projecten zijn/worden beide documenten besproken en waar nodig, bijvoorbeeld als er sprake is van vrijwilligerswerk of een stage bij de organisatie of bij haar projecten in Bangladesh, gevraagd te ondertekenen.

Zowel nieuwe medewerkers als vrijwilligers/stagiaires worden gewaar gemaakt – als onderdeel van hun introductie – van de gedragscode en de “Child Safeguarding Policy”. De Niketan bestuursleden modelleren bewust het gedrag dat zij wenst te zien in andere medewerkers.

3. SIGNALEREN

Niketan is een kleine organisatie waar betrokkenen – voornamelijk het bestuur, en soms andere vrijwilligers – elkaar goed kennen en zeer professioneel met elkaar omgaan. Echter, in elke organisatie komen incidenten voor. Grensoverschrijdend gedrag of misstanden binnen Niketan kunnen door bestuursleden, vrijwilligers en de doelgroep gemeld worden aan de voorzitter van het bestuur [en als het te rapporteren gedrag de voorzitter zelf betreft, aan de secretaris].

Schendingen van Niketan’s integriteit omvatten:

I. Misbruik van macht of positie (corruptie, belangenverstremming, manipulatie)

Al onze bestuurders hebben kennisgenomen van de Niketan integriteitsverklaring (en de Child Safeguarding Policy). Het bestuur van Niketan heeft een evenwichtige samenstelling. Onze stichting wordt ten alle tijden bestuurd door ten minste drie bestuurders met evenveel stemrecht. Geen van deze drie bestuurders voeren een gemeenschappelijke huishouding of komen uit één gezin.

Onze bestuurders zijn zo gekozen dat de kans op belangenverstremming minimaal is. Om dit transparant te maken publiceren wij op onze website de overige activiteiten van bestuurders (werk en/of andere bestuurs- of adviesfuncties). Al onze bestuursleden zijn vrijwilligers.

II. Financiële schendingen (fraude, oneigenlijk gebruik/misbruik van middelen/diefstal, belastingontwijking en vermogensbeheer in strijd met de doelstelling van Niketan)

Zowel de penningmeester als de secretaris zijn gemachtigd op de bankrekening van de stichting. In principe doet de penningmeester de betalingen. Aan alle betalingen boven €500 ligt een bestuursbesluit ten grondslag die is vastgelegd in de notulen. De penningmeester is vrij betalingen te doen voor de lopende kosten met een maximum van €500 per jaar. Het bestuur beslist over een eventuele verhoging van dit budget.

Niketan gaat zorgvuldig om met de aan haar toevertrouwde middelen en goederen; we verspillen de middelen en goederen niet. Niketan accepteert geen corruptive of chantage, en doet al het mogelijke om dat te voorkomen.

Als er acute nood is, zoals tijdens de Corona crisis, kan het Niketan bestuur beslissen om steun direct te honoreren. Naast enkele kleinere partners, is DRRA de belangrijkste locale partner van Niketan in Bangladesh. Goed gefundeerde verzoeken van DRRA (of andere partners) om onmiddellijke noodsteun kunnen door het voltallige bestuur worden gehonoreerd. Echter, Niketan werkt vooral projectmatig en projecten worden in samenwerking met Niketan's locale partners uitgevoerd. Voor alle projecten wordt er door beide partijen een Memorandum of Understanding getekend.

III. Interpersoonlijke schendingen (ongewenste intimiteiten, agressie, discriminatie en pesten)

Al onze vrijwilligers die in het kader van de doelstelling van de stichting in een direct contact werken met kinderen en jongeren, en special met kinderen/jongeren met een beperking, zijn zorgvuldig gescreend. Allen hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) overlegd.

Bij onze reizen naar onze projecten in Bangladesh gedragen wij ons professioneel en respectvol. Wij accepteren geen gunsten, van welke aard dan ook, van mensen, bedrijven of organisaties die een direct belang hebben bij onze aanwezigheid als persoon of in onze hoedanigheid van vertegenwoordiger van Niketan. Onder professioneel gedrag verstaan wij ook respect voor de zeden en gewoonten van de lokale bevolking.

Vrijwilligers/stagiaires die wij uitsturen, tekenen een "Code of Conduct". Naast een gedragscode is ook een "dress code" opgenomen in het Niketan vrijwilligers beleid, voor als zij voor Niketan naar Bangladesh reizen.

Niketan's aandacht voor grensoverschrijdend gedrag is vooral ook gericht op de bescherming van de Niketan doelgroep en om die reden onderschrijft de organisatie de DRRA "Child Safeguarding Policy". In deze policy wordt beschreven om welk soort gedrag het gaat t.o.v. kinderen en jongeren, en welke stappen dienen te worden ondernomen, als er meldingen zijn van dit soort gedrag (E.g. Response to suspicion of child abuse; Incident reporting form; Child privacy protection; etc.).

Ook kleinere organisaties hebben er baat bij als iedereen op een veilige manier zijn zorgen kan uiten over de gang van zaken binnen de organisatie. Een duidelijke en begrijpelijke meldregeling, die goed is geïmplementeerd, zorgt er voor dat misstanden vroegtijdig, laagdrempelig, vertrouwelijk en veilig kunnen worden gemeld. Als misstanden eerder aan het licht komen en deze intern kunnen worden opgelost, is dit goed voor Niketan. Het voorkomt dat misstanden escaleren en verdere schade aanrichten Als problemen van grensoverschrijdend gedrag niet binnen Niketan kunnen worden opgelost, kan de organisatie dit ook melden op <https://www.cbf.nl/iets-vragen-of-melden>.

4. HANDHAVEN

Niketan is een transparante organisatie waar communicatie tussen alle medewerkers open en eerlijk gebeurt. Om de integriteit van Niketan te handhaven geeft de organisatie zelf aan hoe er wordt omgegaan met meldingen van grensoverschrijdend gedrag of misstanden. Er moet namelijk vooral duidelijkheid zijn over wat de melder kan verwachten als hij/zij een melding doet, welke bescherming hij/zij krijgt, hoe hij/zij de melding moet doen, of de melder nog terugkoppeling krijgt, wat er gebeurt na de melding en wie verantwoordelijk is voor de behandeling van de melding. Zo weet de melder waar hij/zij op kan rekenen en is Niketan voorbereid op eventuele meldingen.

5. VERANTWOORDEN

Niketan onderschrijft de Partos basisprincipes die zowel van toepassing zijn bij de jaarverslaglegging achteraf als bij eventuele tussentijdse meldingen.

- I. Omarm de openheid: werken voor Niketan is mensenwerk en daar worden ook wel eens fouten gemaakt. Echter, zet bij verantwoording het belang en het recht van het slachtoffer en de (vermeende) dader (gerechtigd)voorop.
- II. Leg extern verantwoording af over grensoverschrijdend gedrag als je als organisatie invloed hebt gehad via medewerkers/vrijwilligers of het ter beschikking stellen van (financiële) middelen
- III. Leg ook externe verantwoording af als (het aannemelijk is dat) de publieke opinie je verantwoordelijk houdt voor het grensoverschrijdend gedrag dat heft plaatsgevonden.

Niketan legt extern verantwoording af over integriteit in haar jaarverslagen. (Potentieel) ernstige situaties zullen ook zo snel mogelijk worden gemeld bij het CBF.

Ook als incidenten hebben plaatsgevonden bij partnerorganisaties in Bangladesh wat mogelijkwijs zijn weerslag kan hebben op de publieke opinie in Nederland, dan zal Niketan hier over rapporteren in het jaarverslag.

Pijnacker – juli 2020

GEBRUIKTE BRONNEN

1. <https://partin.nl/nieuwe-kgdtoolkits-nu-online/>
2. <https://www.cbf.nl/nieuws/4210/cbf-maak-integriteit-bespreekbaar>
3. <https://www.goededoelennederland.nl/kennis-diensten/integriteit>
4. <https://www.partos.nl>
5. https://www.partos.nl/fileadmin/files/Images/Integriteit/Handreiking_extern_verantwoording.pdf

GEDRAGSCODE³ STICHTING NIKETAN

Niketan zet zich in voor een wereld waarin kinderen en jongeren met een complexe beperking worden geaccepteerd en naar school kunnen; een wereld waarin ze zelf kunnen beslissen over hun toekomst. Om dat te kunnen bereiken, ondersteunen we projecten in Bangladesh in Manikganj en Dhaka, die volwaardige steun verlenen en inclusie promoten voor ieder kind en zijn/haar familie. Zorg(para)professionals en lokale overheden vergaren meer kennis en kunde om vooral in rurale gebieden de kwaliteit van de zorg voor deze kinderen te verbeteren.

Ons gedrag is in overeenstemming met de doelen en waarden van onze organisatie⁴. Onze bestuursleden, vrijwilligers, stagiaires en/of andere medewerkers volgen vanzelfsprekend de volgende gedragsregels.

Geen machtsmisbruik

- We zorgen voor een fijne en veilige (werk)omgeving, waar we anderen respecteren, en niet discrimineren op basis van nationaliteit, huidskleur, sekse, seksuele voorkeur, religie, leeftijd,
- We gebruiken onze positie niet om door de ander ongewenst gedrag (zoals seksuele gunsten) af te dwingen,
- We geven collega's, stagiaires of projectdeelnemers de ruimte om zorgen uit te spreken of klachten in te dienen over fraude, diefstal, discriminatie, pesterij, wanbeleid of enig ander onethisch gedrag, zonder mogelijke repercussies voor deze personen,
- We lekken geen vertrouwelijke informatie.

Geen financiële schendingen

- We stelen en frauderen niet,
- We verspillen de middelen die we tot onze beschikking hebben niet,
- We maken geen misbruik van de middelen of goederen die we tot onze beschikking hebben,
- We accepteren geen corruptie of chantage.

Geen interpersoonlijke schendingen

- We overschrijden de fysieke en emotionele grenzen van anderen niet, door bijvoorbeeld ongewenste aanrakingen, duwen, knijpen, of zelfs fysieke of seksuele intimidatie,

---

³ Bron: Partin

⁴ Omdat Niketan vooral werkt voor en met kinderen en jongeren, onderschrijft de organisatie ook de DRRR Child Safeguarding Policy en dienen bestuursleden, vrijwilligers, stagiaires en andere medewerkers deze policy te ondertekenen als zij Bangladesh bezoeken voor Niketan.

- We gaan niet door met flirten of ander suggestief gedrag als duidelijk is gemaakt dat de ander dat niet wil,
- We delen geen pornografisch, xenofob of anderszins storend of beledigend materiaal,
- We uiten geen valse beschuldigingen,
- We pesten niet, maken geen beledigende grappen en sluiten niemand buiten.

Naam niet schaden

- We gedragen ons professioneel en respectvol in onze contacten met donoren, collega's, (project)partners en projectdeelnemers,
- De naam van de stichting Niketan wordt niet gebruikt om politieke of religieuze belangen te behartigen,
- We voorkomen belangenverstrengeling, of conflicterende belangen tussen ons werk en onze andere activiteiten,
- We werken niet onder invloed van alcohol of andere verdovende middelen, en dragen geen illegale middelen bij ons tijdens werk voor de stichting,
- We accepteren geen giften of diensten van mensen, organisaties of bedrijven die een belang hebben bij samenwerking met onze stichting.

I. HANDHAVEN

Deze Niketan gedragscode op zich voorkomt misschien geen integriteitsproblemen. We zullen onze organisatorische normen, waarden en afspraken op verschillende manieren inbedden in Niketan. Dat doen we bijvoorbeeld door:

- Nieuwe bestuursleden en vrijwilligers aan te nemen die passen binnen de organisatie.
- De gedragscode iedere 6 maanden te bespreken om te kijken of de regels nog up-to-date zijn en welke dilemma's er eventueel spelen.
- Grensoverschrijdend gedrag niet onbestraft te laten.

II. MELDEN

Medewerkers, stagiaires, vrijwilligers of andere externe betrokkenen die slachtoffer zijn van grensoverschrijdend gedrag, of die in het veld, bij partners of binnen het team zien dat gedragsregels overschreden worden, kunnen dit melden aan en/of bespreken met de voorzitter van het Niketan bestuur⁵. De voorzitter is de vertrouwenspersoon voor dit soort zaken en hij/zij doet een vooronderzoek: is er werkelijk sprake van een schending van de gedragscode? Is er reden tot twijfel? Wat is de bewijsbaarheid? De vertrouwenspersoon adviseert over een officiële melding met desbetreffende vervolgacties.

---

⁵ In het geval dat het de voorzitter zelf is die verdacht wordt van grensoverschrijdend gedrag, kan dit gemeld worden aan de secretaris van het Niketan bestuur

Het bestuur bepaalt verdere stappen: direct actie ondernemen als er mensen in gevaar zijn en zorgen dat slachtoffers gesteund worden, onderzoek doen om de aard en de ernst van de overschrijding in kaart te brengen, overschrijdingen aankaarten bij de verantwoordelijken, of eventueel zelfs een melding doen bij de politie.

Steunen

Het is belangrijk dat slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag zich gesteund weten door hun omgeving. Dat betekent dat er met de betrokkene besproken wordt of er actie ondernomen moet worden om de veiligheid te herstellen. Er wordt gekeken of er voldoende steun geboden kan worden door de directe omgeving van het slachtoffer, of dat professionele hulp nodig is.

Onderzoek

Als besloten wordt tot een verdergaand onderzoek stelt het bestuur het onderzoeksprotocol vast. Daarin wordt vastgelegd welke vragen beantwoord moeten worden, of het onderzoek intern of extern wordt uitgevoerd, of de politie erbij betrokken moet worden, wie welke verantwoordelijkheid heeft en hoe de rechten van de betrokkenen beschermd worden.

Straffen

Blijkt uit gedegen onderzoek dat er inderdaad sprake is van overschrijding van de gedragscode, dan kan de organisatie daders straffen. Afhankelijk van de aard en ernst van de overschrijding kunnen verschillende straffen worden opgelegd, van een eerste waarschuwing tot ontheffen uit de functie. Zo nodig zal extern juridisch advies ingewonnen worden.

Reflectie

Bij iedere melding (en gedurende de half-jaarlijkse discussie) wordt besproken of er voldoende is gedaan om het probleem te voorkomen en wat er gedaan kan worden om herhaling te voorkomen.

Schendingen buiten het eigen Niketan team

Integriteitsschendingen die in onze projecten gepleegd worden door personeel dat niet bij Stichting Niketan in dienst is, vragen speciale aandacht. Het is aan het bestuur om de probleemgevallen te bespreken met de verantwoordelijke leidinggevendenden van de betrokken personen, en met hen een afdoende onderzoek, strafprocedure en/of communicatieplan af te spreken. Ook daarom zal deze gedragscode vertaald in het Engels en Bangla gedeeld worden met onze partners in Bangladesh.

Communicatie

Bij aanzienlijke schendingen van de gedragscode moeten belanghebbenden bij de organisatie geïnformeerd worden. Het gaat dan bijvoorbeeld om verduistering van aanzienlijke bedragen in projecten of binnen het team, seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen projecten of binnen het team, of structureel gepest. Belanghebbenden zijn bijvoorbeeld relevante partnerorganisaties of donateurs.

Het integriteitsbeleid wordt op onze website gepubliceerd. In het jaarverslag wordt verslag gedaan van eventuele meldingen: aantal, aard en vervolgstappen. Ook wordt vermeld of en hoe het beleid is aangepast.